

Naročnina za Ljubljansko pokrajino: letno 100 lir (za inozemstvo 110 lir), za 1/2 leta 50 lir, za 1/4 leta 25 lir, mesečno 8 lir. Tedenska izdaja letno 50 lir. Plača in toži se v Ljubljani.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25-52. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 47-61. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.953.

CONCESSIONARIO ESCLUSIVO per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: ISTITUTO ECONOMICO ITALIANO-MILANO. Via G. Lazzaroni 10.

IZKLUČNO ZASTOPSTVO ZA OGLASE v Kr. Italije (razen za Ljubljansko pokrajino) in inozemstvo ima ISTITUTO ECONOMICO ITALIANO-MILANO, Via G. Lazzaroni 10.

Izhaja vsak torek in petek

Ljubljana, torek 26. januarja 1943-XXI

Cena posamezni številki lir 0*80

Novi državni proračun

Ministrski svet je pod predsedstvom Duceja sprejel naslednji proračun državnih izdatkov in dohodkov za leto 1943/44. (vse vsote v milijardah lir):

finance (vštevši 0.98 za predsedništvo ministrskega sveta in odvisnih poslov) 23.06, pravosodstvo 0.37, zunanje zadeve 0.52, Italijanska Afrika 0.22, narodna vzgoja 2.45, notranje zadeve 1.58, javna dela 1.15, promet 0.68, vojna 5.67, mornarica 4.91, letalstvo 4.34, gozdarstvo in kmetijstvo 1.06, korporacije 0.29, ljudska prosveta 0.15, zamenjava in valute 0.043, skupaj 47.985 milijonov lir. Dohodki: 40.348 milijonov, primanjkljaj 7.636 milijonov lir.

V primeri s tekočim proračunom so izdatki zvišani za 4.159 milijonov lir. Od tega gre za finančno ministrstvo 2.7 milijarde (večinoma za obresti državnih dolgov, namreč 2.58 milijarde). Postavke v proračunih vojaških uprav so se zvišale za 772 milijonov lir. Proračun za narodno vzgojo je zvišan za 442 milijonov v korist učiteljstva ljudskih šol, proračun ministrstva za gozdove in kmetijstvo pa za 98.2 milijona zaradi izdatka 100 milijonov lir za zboljšanje naravnih pašnikov.

Dohodki se bodo v primeri s starim proračunom zvišali za 4.92 milijarde lir zaradi zvišanih dohodkov od monopolov, neposrednih davkov in poslovnega davka.

Opozorilo delodajalcem in delojemalcem

Trgovinski oddelek Pokrajinske delavske zveze je prejel informacije, da še mnogo delodajalcev ni prejemkov svojega nameščenstva in vsega ostalega pomožnega osebja zvišalo v smislu kolektivne pogodbe, ki je bila sklenjena za delojemalce, zaposlene v trgovinskih obratih naše pokrajine. Vse članstvo in ostale prizadete naprošamo, da nam primere kršenja kolektivne pogodbe takoj javijo.

Obveščeni smo tudi, da se mnogi delodajalci branijo plačati svojim nameščenim in pomožnemu osebju dnevnice, ki jih predvideva odredba Visokega komisarja št. 231, Službeni list št. 102 z dne 23. decembra 1942-XXI.

Kjer bi se predpisj te odredbe ne upoštevali, pozivamo tako delodajalce kakor tudi delojemalce, da nam takoj vse take kršitve prijavijo. Delodajalce pa prosimo, da v primeru, če so prezrli izplačilo teh dnevnice, te takoj izplačajo, izračunajo jih pa na tale način: Odredba velja za nazaj, zato je izplačati brez zavlačevanja vsemu osebju po dve dnevnic, ki jih izračunate tako, da celotne mesečne prejemke posameznega uslužbenca delite s 25. Tako dobite izračunano dnevnic. Izplačati pa je dvojni znesek tako izračunane vsote kot nagrado za 28. X. in 4. XI. 1942.

Vse ostale informacije nudi oddelek trgovinskih delojemalcev na Miklošičevi cesti 22, I. nadstropje (nad knjižnico) med uradnimi urami.

Uvedba razredne loterije na Hrvaškem

Pred kratkim je izšla na Hrvaškem naredba, s katero se uvaja razredna loterija. S tem je bilo rešeno vprašanje, ali naj se uvede

Gospodarsko sodelovanje trojne zveze

Zunanji minister grof Ciano in japonski odpravnik poslov Kase sta v četrtek podpisala v palači Chigi sporazum o gospodarskem sodelovanju Italije in Japonske. Novi sporazum dopolnjuje trojni pakt na gospodarskem polju in je podlaga za skupni nastop vseh držav osi proti sovražniku tudi na gospodarskem polju.

V besedilu sporazuma se pravi, da sta sklenili kr. italijanska vlada in cesarska japonska vlada okrepiti gospodarsko sodelovanje obeh držav, da bi z vsemi svojimi gospodarskimi silami pomagale ustvariti novi red v Evropi ter Vzhodni Aziji, ki naj po zmogovitem koncu vojne uveljavi obsežni tvorni načrt na gospodarskem ozemlju vsake države ter zagotovi obstanek in blagostanje vsem pri-

zadetim narodom. V petih členih pa določa sporazum:

1. Italija in Japonska bosta z vsemi silami pospeševali izmenjavo gospodarskih pridobitev na svojih ozemljih ter si medsebojno pomagali pri preskrbi z blagom in pri ureditvi naprav ter tesno sodelovali tudi na tehničnem polju.

2. Italija in Japonska bosta tesno sodelovali na denarnem polju, da se olajšajo plačila po prednjem členu.

3. Obe državi bosta vzdrževali tesne odnose, da bi bilo njih skupno sodelovanje pri nadaljevanju njune gospodarske politike kar najbolj uspešno. V ta namen bosta imenovali posebne komisarje, ki naj pospešujejo razvoj gospodarskih odnosov med obeh državama.

4. Pristojne oblasti obeh držav izdajo podrobna navodila za izvajanje tega sporazuma.

5. Sporazum začne veljati od dne njegovega podpisa in traja tako dolgo kakor trojni pakt med Italijo, Nemčijo in Japonsko.

Slično pogodbo sta istega dne podpisala v nemškem glavnem stanu tudi nemški zunanji minister v. Ribentrop za Nemčijo ter japonski poslanik Ošimo za Japonsko.

Vsi evropski listi so v svojih komentarjih poudarili veliki pomen novega sporazuma, s katerim bo gospodarsko sodelovanje držav Osi močno okrepljeno, hkrati pa povečana njih moč. Gospodarsko sodelovanje bo olajšalo zmago in olajšalo organizacijo novega reda na svetu.

Vojno gospodarstvo v Evropi

Rimski tednik «Autarchia e Commercio» objavlja naslednji zanimivi članek nemškega državnega tajnika dr. Landfrieda, znanega gospodarskega strokovnjaka:

Ves svet je danes v znamenju totalne vojne. Dočim so nekoč vojni dogodki posegali v zasebno gospodarstvo narodov, — celo med Napoleonovim kontinentalnim blokom, ko je imela vojna izrazit gospodarski pomen, se je razvijala med Francijo in Anglijo trgovina, — je danes gospodarstvo eno izmed najvažnejših činiteljev vojevanja. Ogromen obseg sedanje vojne zahteva popolno spremembo gospodarstva v vojne svrhe in za prehrano, z druge strani je pa uničenje sovražnikove gospodarske moči eden izmed najvažnejših vojaških uspehov. Iz tega je razvidno, kakšno veliko odgovornost imajo uradi za urejevanje gospodarstva, ki morajo skrbeti za to, da dobe in porazdele prvine, poleg tega pa morajo skrbeti še za pravilno proizvodnjo in razdelitev blaga.

Ko je morala Nemčija začeti leta 1939. vsiljeno ji vojno, je bilo nemško gospodarstvo že pripravljeno. Sprememba industrijskih in mehaničnih odsekov v vojno proizvodnjo se je izvršila brez vsake težave. Prav tako je bilo s kmetijskim odsekom za zagotovitev večje proizvodnje živeža, kot tudi z odsekom za promet, ki je moral skrbeti za brezhibnost vojaških prevozov in vojnega materiala. S pomočjo daljnosežne finančne politike, ki jo je podpirala prikladna

kreditna politika, je bilo mogoče zadostiti nemškim financam v pogledu porastka vojnih stroškov, ne da bi se bistveno spremenile cene. Da je šlo tako, se je treba zahvaliti tudi strogemu nadzorstvu nad cenami v zvezi s pravično razdelitvijo povpraševanja, kar se je doseglo z racioniranjem. Z vsemi temi odredbami so nemški gospodarski voditelji dosegli, da je ostalo pri zasebni iniciativi, ki sodeluje z državo.

Nemčija in njeni zavezniki ne vojujejo samo za zagotovitev svojega življenjskega prostora, temveč tudi zato, da morejo vse evropske države po odstranitvi boljševiške nevarnosti živeti svojim potrebam primerno življenje v medsebojnem gospodarskem sodelovanju.

Razkosanje Evrope, kakor to hočejo Anglosasi, je mogoče preprečiti samo z gotovim velikim evropskim gospodarskim prostorom. Ne glede na svoje gospodarske pogoje, ki jih je vojna napela do skrajnosti, je Nemčija skušala z vsemi silami zagotoviti prehrano evropskih držav, jim nudila svojo pomoč pri vzpostavitvi njihovega gospodarstva in če je katera izmed njih v vojni, je sodelovala tudi pri dobavi vojnih potrebščin. Z druge strani upa Nemčija, da znajo države, s katerimi je v gospodarskih odnosih, umevati težave in zakasnitve dobav zaradi vojnih dogodkov in da bodo s svoje strani še naprej sodelovale v zavesti odgovornosti, da se zagotovi evropsko gospodarstvo.

Pogoj za izmenjavo blaga je ustvaritev prikladne tehnike za trgovinski promet in plačila. V zadnjih letih je bilo sklenjenih v Evropi mnogo kompenzacijskih in plačilnih pogodb, ki morejo služiti temu namenu. Večji del držav je že povezan z osrednjim trgovinskim središčem v Berlinu. Z pred izbruhom vojne so kompenzacijske pogodbe znatno pomnožile evropsko izmenjavo blaga. Če so se zaradi vojne meje teh kompenzacij pomnožile v prid kakšne države, je bilo to neprepredljivo, ker je to le naravna posledica Evrope v vojni. Vojna proizvodnja povzroča

zmanjšanje proizvodnje drugega blaga, pa tudi nemški izvoz.

Zanimivo je dejstvo, da je v največ primerih nemške pasivnosti bilanca izmenjave blaga izravnana ali celo aktivna za Nemčijo. Po sedanji vojni bodo na razpolago vsi krediti, kar tiče blago, in ti krediti bodo koristne rezerve za vzpostavitev evropskega gospodarstva. Važna naloga bodočnosti bo tudi še nadaljnje poenostavljenje

Viri japonske sile

Nedavno sklenjeni sporazum med nankinško in japonsko vlado ni presenetil, ker je Kitajska danes eden glavnih virov japonske sile. O tem piše zadnji »Reich« in po njem posnemamo naslednje:

Ce analiziramo donos Kitajske za vojno, potem moremo ugotoviti, da ima sodelovanje nankinške vlade predvsem politični značaj, gospodarsko pomemben pa je donos ostale Kitajske. Severna Kitajska pomaga v prvi vrsti s svojimi kmetijskimi proizvodi, dočim pa Mandžukuo s svojo visoko razvito industrijo. Severna Kitajska ima 20 milijonov hektarjev obdelane zemlje ter daje približno 40% vse kmetijske proizvodnje Kitajske. 80 odstotkov prebivalstva severne Kitajske živi od kmetijstva. Največ pridelava žita in fižola, v zadnjem času pa se naglo širijo nasadi bombaža. Še vedno je kmetijstvo hrbenica gospodarstva severne Kitajske, toda industrija, ki sloni na bogatih rudnikih železa in premoga, postaja vsak dan važnejša. More se pričakovati, da postane severna Kitajska, če bi trajal še nadalje sedanji razvoj, v kratkem industrijsko pomembna dežela.

Značilen za gospodarsko življenje severne Kitajske je velikanski odtok delovnih sil v sosedne industrijske pokrajine. Lani je odšlo približno 900.000 kitajskih kmetov iz severne Kitajske v Mandžukuo. To gibanje delavstva je trajno, ker se kmetje po nekaj mesecih ali letih bivanja v Mandžukuo zopet vračajo v severno Kitajsko. Mandžurija pa ima za-

evropske trgovine glede plačil. Na področju carinske politike bo potrebno združiti vse formalnosti, ki prizadevajo trgovcem toliko sitnosti, in znižati carinske postavke v okviru pravičnega gospodarstva.

Eden izmed glavnih pogojev za uresničenje evropske trgovine z blagom brez ovir je posebna politika cen. Nemčiji se je posrečilo, da je z uspehom obdržala stalnost svojih cen v izvozu. Toda do popolnega uresničenja tega programa pride lahko le tedaj, če bodo zainteresirane evropske države vodile enako politiko, kajti vsako zvišanje njihovih cen moti ravnovesje pri izmenjavi. To povišanje vodi do nepravilnih valutnih reakcij ter na kraju povzroči spremembe v izmenjavi z interesiranimi državami. Ne glede na to, da olajša stalnost cen naloge notranjega gospodarstva, povzroča nestalnost težave v gospodarskem sodelovanju Evrope. V interesu vse Evrope in vsake posamezne države je sodelovanje z vsemi silami, da se ohrani stalnost cen na kontinentu.

Nemčija je rešila gospodarska vprašanja, ki jih je naložila vojna. To bo storila tudi v bodoče, da se uresniči gospodarsko sodelovanje nove Evrope, v kateri bodo mogli evropski narodi svobodno razvijati svoje gospodarske sposobnosti pri skupnem delu. Zadnji namen gospodarske politike je zagotoviti narodu prehrano in zvišati njega življenjski način. Nemčija bo po vojni razvila vse svoje sile za doseg tega splošnega cilja vseh evropskih narodov.

radi tega gibanja vedno dovolj delovnih sil.

Industrijski in gospodarski pomen Mandžurije za vzhodno Azijo v vojni je na dani. Mandžurija je Porurje Azije. Uradno poročilo o gospodarskem položaju Mandžurije v zadnjih mesecih pravi, da je proizvodnja železa, jekla, premoga, tekočih goriv, neželeznih kovin in živil več kot zadovoljiva. Z geslom, da je treba premagati Ameriko tudi glede železne proizvodnje, je začela težka industrija Mandžurije industrijsko ofenzivo. Vodilni Shova zavodi za jeklo v Anšanu proizvajajo surovo železo, čigar kakovost je prvovrstna. Več sto milijonov ton železne rude s 40 do 60 odstotki železa leži v radiju nekaj milj okoli mesta Anšan. Ta bogata železna ležišča so obdana od najboljših premogovnih ležišč vzhoda, to je v Fušunu, Penhsihu in Kailanu. Transportni problem za železno industrijo Mandžurije je bil rešen z zgradnjo novih železnic, tako da je ta industrija imuna proti negotovostim pomorske plobove v času vojne.

Zelo razvita je tudi industrija aluminija in sedaj se gradi nova tovarna, s katero se bo proizvodnja aluminija podvojila. V Yingkovu se gradi tovarna za magnetit. V Chinchovu so začeli proizvajati iz premoga sintetični bencin, Kirin Synthetic Petroleum Co pa stalno povečuje svojo proizvodnjo.

Vse to kaže veliki gospodarski pomen Mandžurije za Japonsko in njen veliki donos v sedanji vojni.

Iz italijanskega gospodarstva

Ministrstvo za ljudsko vzgojo je sklicalo v Stresi sestanek zastopnikov italijanske tujsko-prometne stroke zaradi nalog italijanske tujsko-prometne stroke po vojni. Zlasti bo potrebno poskrbeti za vzgojo naraščaja, za katerega se morajo ustanoviti posebne šole, da se nauči tujih jezikov, za kar ima danes malo prilike. Po vojni bo tujski promet v Italiji na vsak način narasel, ker je Italija tujsko-prometna država prve vrste. Italija ima okoli 10.000 hotelov, od katerih je luksuznih 50, 650 pa prvorazrednih, ki imajo skupno 250.000 postelj. Vrednost tujsko-prometnih naprav v Italiji se cent na 10 milijard lir. Zato se je treba že sedaj pripravljati na tujski promet po vojni.

Italijansko-romunska filmska družba Cineromit se je ustanovila z glavnico 250 milijonov lejev v Bukarešti. Polovico glavnice bo dala romunska država, polovico pa italijanska filmska družba EMIC, ki bo dala 55 milijonov lejev v gotovini, za 70 milijonov lejev pa tehničnega materiala.

V Budimpešti so bila uspešno zaključena pogajanja med italijanskimi in madžarskimi industrijskimi glave tesnejšega gospodarskega sodelovanja med njimi ter glede izmenjave izkušenj ter koordiniranja proizvodnje. Se v prvem letošnjem četrtletju se bodo ti razgovori nadaljevali.

Imetniki obveznic 8% Dawesovega ter 5% Youngovega posojila morajo v Italiji do konca januarja oddati te obveznice pri Banki d'Italia ali njenih podružnicah, nakar se jim takoj izplača 80 odstotkov nominalne vrednosti obveznic Dawesovega in 75% obveznic Youngovega posojila. Obveznice obeh posojil ne notirajo na italijanskih borzah že od lanskega decembra.

Velesajem kmetijstva in konj bo tudi letos v Veroni, in sicer bo od 7. do 15. marca. Velesajem bo zlasti pokazal napredek italijanskega kmetijstva v okviru vojnega gospodarstva.

Italijanska družba za sintetična goriva v Firenzi bo zvišala svojo delniško glavnico od 60 na 200 milijonov lir.

Da se izboljša proizvodnja olivnega olja v Dalmaciji, se v kratkem zgradi v občini Castelli pri Spalatu nova velika oljarna, ki bo mogla rafinirati vse v Dalmaciji proizvedeno olje.

V Bernu je bila 16. t. m. slovesno otvorjena razstava italijanskega obrta. Razstavo je priredila organizacija fašističnih obrtnikov in malih industrijcev.

Vinski dogovor med Slovaško in Madžarsko

Med Slovaško in Madžarsko je bila sklenjena nova vinska pogodba, s katero se bo onemogočilo, da bi se v Slovaško uvažala z madžarskim vinom samo rezana vina kot prava madžarska vina. V bodoče bo smelo samo majhno število uvoznikov uvažati vino. Vsi ti pa morajo voditi natančne knjige o uvoženih vinih. Pred pošiljateljstvo madžarskih vin se morajo vzorčne steklenice vina predložiti tako v Budapešti kot v Bratislavi. Vsaka steklenica mora imeti znak madžarske kontrolne postaje. V Bratislavi se ustanovi poseben urad za kontrolo uvoženih vin.

že v 24 urah barva, plesira in kemično snazi itd. Škrobi in svetlolika srajce ovratnike in manšete. Pere, suši, munga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Selenburgova 3

Telefon št. 22-72.

Nove bolnične pristojbine

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino je izdal naslednjo naredbo:

§ 1.

Clen 1. pravilnika o bolničnih pristojbinah za zdravljenje v javnih bolnišnicah in bolničnih ambulancah v Ljubljanski pokrajini, odobrenega z odločbo z dne 18. julija 1941-XIX št. 33, se spreminja takole:

»Na območju Ljubljanske pokrajine so sledeče javne bolnišnice:

1. splošna civilna bolnišnica v Ljubljani,
2. ginekološko-ostetriška bolnišnica v Ljubljani,
3. bolnišnica za duševne bolezni Ljubljana-Studenec,
4. zavod za raziskavanje in zdravljenje novotvorb v Ljubljani,
5. bolnišnica za ženske bolezni v Novem mestu,
6. bolnišnica Usmiljenih bratov v Kandiji.

Clen 2. omenjenega pravilnika se spreminja takole:

»V javnih bolnišnicah se pobirajo naslednje oskrbnine:

1. v splošni civilni bolnici in ginekološko-ostetriški bolnišnici v Ljubljani, v bolnišnici za ženske bolezni v Novem mestu in v bolnišnici Usmiljenih bratov v Kandiji:

za III. oskrbni razred L. 20.—

dnevno,

za II. oskrbni razred L. 40.—

dnevno,

za I. oskrbni razred L. 60.—

dnevno.

2. V bolnišnici za duševne bolezni Ljubljana-Studenec:

za III. oskrbni razred L. 10.—

dnevno,

za II. oskrbni razred L. 20.—

dnevno.

3. V zavodu za raziskavanje in zdravljenje novotvorb v Ljubljani:

za III. oskrbni razred L. 25.—

dnevno,

za II. oskrbni razred L. 50.—

dnevno.

V zavodu za raziskavanje in zdravljenje novotvorb se plačujejo še sledeče pristojbine:

a) za obsevanje z racijem:

od 1—10 MCD po L. 7.50 za

enoto,

od 11—30 MCD po L. 6.— za

enoto,

nad 30 MCD po L. 4.— za enoto;

b) za obsevanje z rentgenom:

pri lahkem filtru za vsakih 10 R

L. 0.40,

pri težkem filtru do 5000 R za

vsakih 10 R L. 0.80,

nad 5000 R za vsakih 10 R L.

0.40.

Bolnikom, ki se zdravijo v II.

oskrbnem razredu, se zaračunajo

pristojbine za obsevanje dvojno.

V ostalih bolnišnicah so s pla-

čano oskrbino kriti vsi stroški

zdravljenja, izvemši stroške za

rentgensko slikanje in rentgenske

preglede, ki se zaračunavajo po

veljajoči tarifi.

K bolničnemu zdravljenju se ne

štejejo zdravljenja, za katera je

treba dajati posebne terapevtske

pripomočke.

Clen 2. — V ostalem se določbe

pravilnika, odobrenega z odločbo

z dne 18. julija 1941-XIX št. 33,

ne spreminjajo.

Clen 3. — Ta odločba stopi v

veljavo z dnem 1. februarja 1943-

XXI.

Ljubljana 9. jan. 1943-XXI.

Premajhna skrb Francije za svojo prehrano

Zadnji »Reich« opisuje francoske skrbi zaradi prehrane ter pravi med drugim:

Ce se je moglo v jeseni l. 1942 zaradi dobre letine in zboljšane razdelitve blaga upati, da se bo mogla z dovozi iz Severne Afrike zagotoviti v zadostni meri francoska prehrana, je bilo to upanje zaradi pretrganja francoskih zvez s Severno Afriko uničeno. Francija je redoma uvažala iz Severne Afrike pšenico, ječmen, vina, oljčno olje ter druga rastlinska olja, tobak, predvsem pa sveže sadje in sočivje. Skupno je na leto uvažala Francija okoli 600.000 ton tega blaga in z njim je mogla zelo olajšati oskrbo zlasti velikih mest. Nenadna usahnitev tega dovoza je morala povzročiti takojšnje znižanje obrokov hrane ter poostreno zajetje vsega blaga v Franciji. Obroki masti za prehrano in industrijo (milo) so se morali znižati na polovico. Znižanje tedenskega obroka vina, ki je znašal dosedaj 1 liter na teden, se izvrši v kratkem. Tudi potrošnja tobaka bo omejena. Da ne povzroče ta znižanja prehudega pomanjkanja, je začela francoska vlada v zadnjih tednih ustanovljati ljudske kuhinje v vseh mestnih občinah Francije. Vsi manj premožni ljudje naj dobe v teh kuhinjah proti majhnemu plačilu najpotrebnejšo hrano. Da bi zagotovila izvedbo teh načrtov, je začela vlada ostro borbo proti črni borzi, na kateri se v vsej Franciji prodajajo zlasti živila.

Pravo pomoč pa more pomeniti za Francijo samo povečanje lastne proizvodnje, na kar tudi nemška zasedbena oblast neprestano opozarja. Na vsak način se bo moralo doseči, da bo francoska agrarna proizvodnja vsaj tako velika kakor je v sosednjih deželah, ki nimajo tako ugodnih klimatičnih razmer. Če bi se to doseglo, bi mogla

Francija ne samo kriti vso svojo potrebo, temveč bi ji preostajalo še proizvodov za izvoz. V ta namen bi bilo potrebno kultivirati približno 1,4 milijona hektarjev puste zemlje, uporabiti vse moderne pridobitve v kmetijstvu in izobraziti kmetovalce za njih delo. Vse to se seveda ne more doseči naenkrat, v vojni pa se to izvede še težje, ker primanjkuje delovnih sil in strojev. Še vedno pa se lahko marsikaj stori, da se donos žetve poveča že v l. 1943/44. Že v sedanji spomladi bi se moglo doseči mnogo, če bi mogla francoska vlada pridobiti kmeta za to, da ne bi pustil eno četrtino zemlje neobdelane, da se po njegovem mnenju zemlja spočije. Na ta način bi se mogel povečati pridelek žita, sočivja, krompirja in tobaka.

Leta 1937. je uvozila Francija 562.000 ton žita in moke, 105.000 ton krompirja, dočim je pridelala približno 13 milijonov ton žita in 14,7 milijona ton krompirja. Povečanje pridelka za samo 10 odstotkov bi pri ohranitvi predvojnega proizvodnega živalskih proizvodov že zamašilo vrzel v prehrani. Na zasedenem ozemlju delujoči nemški kmetijski obrati so že v dveh letih dosegli za 15 in več odstotkov večje donose od francoskih. Povprečni letni francoski donosi se ne morejo primerjati z donosi, ki so jih dosegle sosednje dežele, čeprav so v njih klimatične razmere mnogo bolj neugodne. To se vidi iz naslednjih števil:

L. 1937 so pridelali na 1 hektarju stotov

	Nem-	Bel-	An-	Franc-
	čija	gija	gija	cija
pšenice	21.7	24.6	20.6	14.5
ječmena	20.7	24.8	18.2	13.9
ovsa	20.2	24.7	20.2	14.2
krompirja	188.4	196	172.4	103.6

Na podlagi teh števil se more reči, da bi bili Francozi sami krivi, če ne bi mogli kriti svoje

potrebe niti še v l. 1944. Upati pa je, da bodo Francozi spoznali, da morajo svojo proizvodnjo povečati in več dobiti iz svoje dobre zemlje.

Trgovinski register

Vpisi:

»Mleko trg«, nabavno-prodajna zadruga trgovcev z mlekom in mlečnimi izdelki z o. j. v Ljubljani. Zadruga nabavlja za svoje člane mleko in mlečne izdelke in vse v to stroko spadajoče predmete, vnovčuje za svoje člane njihove pridelke ali izdelke, proizvaja blago, ki ga smejo zadrugniki prodajati ter skrbi za strokovno naobrazbo svojih članov. Poslovni delež 500 lir. Člani upravnega odbora so: Kovačič Alojzij, Židovska, predsednik, Kroupa Pavel, Erjavčeva cesta, Kugovnik Elka, Zaloška cesta, Knez Ivan, Frankopanska, Sinkovec Fani, Miklošičeva, in Vrh Ivanka, Pred škofijo.

Iz združnega registra

Vpisala se je Gospodarska zadruga v Cerknici z o. j. Zadruga nabavlja za svoje člane gospodarske, gospodinske in obrtne potrebščine ter vnovčuje njih pridelke ali izdelke.

Pri Zvezi slovenskih zadrug se izbrise član upravnega odbora Stanko Lenarčič, vpiše pa član upravnega odbora inž. Zajec Slavko, mestni inženir v Ljubljani.

Večja gojitev oljnatih rastlin v Srbiji

V Srbiji so se pred vojno zelo malo gojile oljnatne rastline. Tehnična in jedilna olja so se morala uvažati iz drugih krajev bivše Jugoslavije. Srbija je bila zato po vojni glede oskrbe z olji na slabem. Čim večja gojitev oljnatih rastlin je bila zato prvorazredna potreba. Med tem se je v tem pogledu res storilo mnogo produktivnega dela. Tako je bilo lani posejano z oljnatimi rastlinami že 30.000 hektarjev, v letošnjem letu pa se bo ta površina povečala za 8500 hektarjev. V zadnjem času pa se posveča velika pozornost tudi grozdni koščicam. Računa se, da bi se pri pravilni rešitvi tega vprašanja moglo zbrati okoli 150 vagonov grozdnih koščic, ki bi se mogle predelati v olje. Vsaka peška ima 16 odstotkov svojega obsega olja. To olje bi se uporabilo v prvi vrsti za izdelovanje mila. Strokovni krogi pa tudi opozarjajo, da bi se mogle tudi peške češpelj uporabljati za izdelavo olja, dočim se sedaj večinoma zavržejo.

Švedski državni proračun,

za novo proračunsko leto, ki se začne 1. julija 1943, predvideva 3,7 milijarde švedskih kron izdatkov in 2,6 milijarde kron dohodkov. Primanjkljaj se bo kril s posojili, kar bo olajšano zaradi dobrega stanja na denarnem trgu. Vložni presežek posojilnic se je povečal od 65 na 154 milijonov kron. Za zboljšanje gnotnega položaja prebivalstva govori tudi to, da je bilo lani priključenih 40.000 novih telefonskih aparatov in da se je število radijskih naročnikov dvignilo za 80.000.

Gospodarske vesti

Hrvatska vlada je razveljavila pogodbo, ki jo je sklenilo bivše jugoslovansko ministrstvo za rudnike in gozdove z Rade Pašičem o raziskovanju in izkoriščanju mineralnih olj, zemeljskih plinov in ostalih vrst bitumenov. Minister za narodno gospodarstvo lahko prizna Radetu Pašiču odškodnino za izvršena vrtanja. Vsa pogodbeno področja, ki jih je dosedaj imel Rade Pašič, lahko prevzame sedaj v izkoriščanje deiniška družba Petrole v Zagrebu.

Na Hrvatskem so s 1. januarjem uvedli oblačilne nakaznice, kakor so bile uvedene že v skoraj vseh evropskih državah. S 15. januarjem pa je trgovinski minister prepovedal vsako prodajo tekstilnih izdelkov in tudi na točke.

Da prepreči špekulacije z zemljišči, je zvišala Hrvatska prenosno takso od 8 na 43 odstotkov kupne cene. Poleg tega pa se mora v Zagrebu plačati še 4 odstotna občinska taksa. Hrvatsko zakladno ministrstvo prodaja židom zaplenjene nepremičnine, in sicer po znatno nižjih cenah, kakor so veljale prej na trgu. Tudi s tem se je omejila špekulacija z nepremičninami.

Inozemske zavarovalnice na Hrvatskem izgube pravico poslovanja, če nimajo svoje podružnice na Hrvatskem. Če imajo podružnico, morajo zaprositi finančno ministrstvo za dovoljenje, da smejo še nadalje obratovati na Hrvatskem.

Od 27.000 kinogledališč v vsej Evropi je v Nemčiji 9000. Število obiskovalcev kinogledališč je v Nemčiji naraslo od 625 milijonov v letu 1939 na 1 milijardo v l. 1942. Dohodki nemških kinogledališč so narasli od 275 milijonov mark v letu 1928 na 725 milijonov mark v letu 1942.

Nemško bolniško blagajno je ustanovil nemški delovni minister v Beogradu, da bi se s tem zagotovilo izvajanje zakonov o socialnem zavarovanju na zasedenem ozemlju.

V mnogih evropskih državah so začeli akcijo, da smejo biti zastavljeni v izlozbah samo predmeti, ki se tudi morejo kupiti. Na Danskem so odredili, da sme biti v izlozbi vedno le po en predmet, ki se prodaja v trgovini.

Vsako izdelovanje zasebnih avtomobilov je bilo v Angliji ustavljeno. Proizvodnja zasebnih avtomobilov pa je bila že dosedaj zelo omejena.

Svetovna proizvodnja nafte je lani padla od 307 milijonov ton v l. 1941 na 286 milijonov ton. Proizvodnja je torej nazadovala za 7 odstotkov. Proizvodnja je nazadovala predvsem v zahodni Aziji in zaradi transportnih težav v Združenih državah Sev. Amerike.

Denarstvo

Bolgarska narodna banka je razglasila, da bo v bodoče izplačevala zasebnikom in tvečkam v gotovini ali z nakazili le zneske do 200.000 levov, presežke tega zneska pa v 3 odstotnih državnih bonih.

Po novem bolgarskem zakonu o delniških družbah mora imeti vsaka delniška družba najmanj 1.5 milijona levov kapitala, nominalna vrednost delnice pa mora znašati najmanj 1000 levov.

Poravnajte naročnino!

Umetno steklarstvo, okvirjenje slik in goblenov
IVAN GAMBERGER
Ljubljana, Kolodvorska ul. 18

OBJAVA

Dovoljujemo si s tem vse naše velemenjene nalogodajalce obvestiti, da so do nadaljnjega od nas pooblašteni za inkaso naših terjatev izključno sledeče nastavljenke

blagajničarka gđ. LJUDMILA KRISTAN, inkasantinja gđ. MARIJA ŠUŠTAR in gospa OLGA GARNIK, katere se bodo v danem slučaju legitimirale.

Plačil drugim osebam kakor zgoraj označenim ne moremo priznati.

Transportno in paketno podjetje PAKETOŠPED, Ljubljana, Kolodvorska 41